

NIEMANDSLAND

Angelo Vergeer

NIEMANDSLAND

*If you're thinking of being my brother
It don't matter if you're black or white*
- *Black or White*, Michael Jackson

Umntu ngumuntu ngabantu
(*Een mens wordt pas een mens door andere mensen*)
- Zoeloegezegde

Angelo Vergeer
Niemandland
© 2020 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Trefw.: zoektocht, identiteit, waarheid, vertrouwen, vriendschap, Zuid-Afrika
NUR 285
ISBN 978 90 448 3597 7
D/2020/4124/190
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

Proloog. Het einde

Zondag

Ik ben me nog nooit zo wild geschrokken als toen.

Ik wist niet dat een vreselijk ongeluk zo achteloos kon verlopen. Echt, niet normaal. Geen mens keek ervan op! Niet toen het gebeurde, en ook niet toen het was gebeurd. De wereld draaide door, alsof er niets was voorgevallen. Moet je je voorstellen: helemaal niets! De zon scheen nog even vrolijk, het asfalt kleurde net zo zwart, en de bergen waren er nog.

Maar niet voor mij. Voor mij was alles in één klap veranderd. Ik stond in de berm, aan de grond genageld, happend naar adem als een vis op het droge, terwijl mijn hart op hol sloeg.

Daar ... Daar ergens aan de overkant van de weg moest Jimmy liggen. Aangereden Jimmy. Verongelukte Jimmy. Verongelijkte Jimmy. Arme Jimmy.

Waarom kan de tijd alleen maar vooruit? Nooit achteruit? Wat is dat voor iets belachelijks? Weet je, als het had gekund, dan was Jimmy opgestaan. Absoluut, en snel teruggegaan naar de kant. Opgestaan, ja. Want hij was languit op de weg gaan liggen. Ik zweer het. Had ik dat al verteld? Vraag me niet waarom, maar die mafkees liep tot aan de doorgetrokken streep en viel daar op zijn knieën. En waarom? In een gebed voor aandacht, weet ik veel. Achteraf bekeken denk ik dat er een draadje bij hem loszat. Had ik ook al verteld dat ik hem pas een week kende? Een week! Nou ja zeg, het leken wel jaren.

‘Kom op, Jimmy, doe niet zo raar!’

Ik dacht dat het een flauwe grap was. Met Jimmy weet je het

nooit. Maar nee, hoor. Meneer ging languit liggen. Plat op zijn rug. En hij strekte zijn armen en zijn benen. Wat een waanzinnige actie. Een week waren we intussen samen onderweg, maar zo bont had hij het nog niet eerder gemaakt.

‘Jimmy, kom op nou, het wordt al donker. Ik heb geen uren de tijd ...’

Ik verwachtte dat hij naar me op zou kijken. Om te zien hoe ik zou reageren op alles wat hij gezegd had en wat hij nu aan het doen was. Maar hij richtte zijn gezicht naar de hemel, alsof daar het antwoord op al zijn vragen vandaan moest komen.

‘Jimmy!’

Eerst werd hij geraakt door een taxi. Een zwart-gele taxi. Met een geblokte band op de zijkant. Ik zie die auto nog voor me. Hij hobbelde over Jimmy heen, alsof die een verkeersdrempel was. Ik hoorde een doffe knal. Niet eens gillende remmen. En de bestuurder reed gewoon door, niet te geloven. Ik keek hem na. Verbijsterd. Te verbijsterd om met mijn armen te zwaaien. En om te schreeuwen, dat vooral.

Had ik al verteld dat Jimmy ermee gedreigd had zichzelf van kant te maken als ik niet naar hem wilde luisteren, hem niet wilde begrijpen? In zijn zoveelste roep om aandacht had hij me bij mijn mouw gegrepen en tegen me gejengeld. Maar wat voor nut had dat als ik hem toch niet begreep?

En neem van mij aan dat ik heb geprobeerd hem te begrijpen. Geloof me, elk uur van de dag. Ik had alles voor die jongen over. Alles! Ik heb gespijgeld, ik heb gelogen tegen mijn ouders, ik ben van huis weggelopen, ik heb de wet overtreden, noem maar op. Je kunt het zo gek niet bedenken of ik heb het voor Jimmy gedaan. Maar dat kon me niks schelen, want Jimmy was het waard.

Nu snap je wel dat ik me helemaal kapotschrok toen hij werd

geschept door wagen nummer twee! Die taxi was nog niet uit het zicht verdwenen of er knalde wéér een auto tegen hem aan. Nou ja zeg, zoiets verzin je toch niet?

Ik wilde het uitschreeuwen van schrik, maar mijn keel kraakte van droogte. Er kwam geen enkel geluid uit. Het was een zilverkleurige stationcar. Zo’n auto voor het hele gezin. En ook die reed gewoon door! Moet je je voorstellen: alsof er niets was gebeurd! Alsof hij daar niet lag, aan de andere kant van de weg, zwaargewond of misschien wel dood. Geen medeleven, geen helpende hand, niets van dat alles. Was er dan niemand, maar dan ook helemaal niemand die naar die jongen omkeek? Naar Jimmy? Naar mijn vriend Jimmy? Echt helemaal niemand?

Maar ja, was dat ook niet *the story of his life*?

Ik stond nog steeds verstijfd van angst in die berm. Krampachtig hield ik mijn brommer vast, alsof ik hem nooit meer zou loslaten. Had ik al verteld dat we op de brommer waren? Dat hij was afgestapt omdat we ruzie hadden? Had ik dat al gezegd? Ruzie was een van alle emoties die me aan Jimmy gekluisterd hielden. Het was niet de eerste keer, en het zou ook zeker niet de laatste keer zijn. Wedden? Man, we bakkeleiden wat af die week, wij met z’n tweeën. We moesten nog zeker een uur rijden naar Mooi Kaap en we zouden echt moeten opschieten als we daar voor het donker wilden zijn. En eerlijk gezegd had ik het helemaal gehad met al zijn mooie praatjes. Pissig was ik.

Jimmy had met tranen in zijn ogen gestaan. ‘Simon, ik weet het niet meer. Je moet me helpen. Alsjeblieft, help me. Ik weet het niet meer. Wat moet ik nog? Help me dan!’

Helpen? Hallo zeg! Ik hielp hem al een eeuwigheid en we kwamen geen millimeter vooruit. Er was geen dag voorbijgegaan of meneer had me voor de gek gehouden. En mijn vader ook, achteraf

bekeken. Dat moet ik eerlijk bekennen. Wat kon die knul liegen, zeg! Tegen mijn vader, mijn moeder, de politie ... Nou ja, tegen wie niet eigenlijk? Dus die krokodillentranen konden me gestolen worden.

‘Bekijk jij het maar, *windlawaaai*. Je liegt dat je scheelziet,’ riep ik tegen hem.

‘Maar ik weet het niet, écht. Het kan toch ... Mijn ouders. Nee, jouw vader ... Dorina dan, zij zei toch ook ... Nee. Niet dan. Goed, niet dan! Simon, alsjeblieft, help me ...’ Om zijn smeekbede een gezicht te geven, ging hij voor me op zijn knieën. Alsof hij me om vergiffenis wilde vragen. Vergiffenis. Waarvoor dan? Hij leek wel dronken.

Ik trapte mijn bromfiets zo woest aan dat die uit angst in één keer aansloeg. ‘Dan ga ik alleen! Je bekijkt het maar!’

Vol gas gaf ik. Jimmy kon oplazeren.

Mijn brommer spoot weg in een rookwolk van ongeduld.

Maar na een paar kilometer scheuren over het asfalt kreeg ik al spijt. Dat ben ik: altijd spijt krijgen. Het *teerpad* waarover we waren gekomen, stond bekend als de stilste weg van het hele land. Rond dit tijdstip zou hij zeker uren moeten wachten op een lift, en zodra de zon onder was, liep je grote kans te worden beroofd. En dan kwam je er nog verdraaid goed af. Nee, dat kon ik Jimmy niet aandoen. Niet na alles wat we hadden meegemaakt. Samen uit, samen thuis. Kom op!

Dus draaide ik mijn brommer en reed terug naar de plek waar ik hem had achtergelaten. Dat deze weg godvergeten verlaten is, bleek wel onderweg: ik kwam geen enkele auto tegen. Daarom is het niet te bevatten dat hij niet veel later overreden zou worden door twee auto's. Twéé! Terwijl ik hem al van ver zag, hulpeloos en eenzaam langs de kant van de weg. Iets groter dan ik. Een slungel met te veel verleden en te weinig toekomst.

Als ik eraan terugdenk, is het zelfs ongelooflijk dat hij überhaupt

is aangereden. Waren die bestuurders blind of zo?

Ik stopte in de berm en bleef ongeduldig gas geven.

Jimmy stond nog altijd aan de overkant van de weg, hij stak niet over. Wel ging zijn klaagzang verder, alsof ik er niet vandoor was gegaan en weer keurig netjes was teruggekomen. ‘Jij bent de enige die ik nog heb, Simon. Laat me nou niet in de steek ...’

Ik zei niets. Aan de ene kant was ik laaiend, maar aan de andere kant voelde ik zo veel medelijden met hem. Je wilt niet weten wat die jongen allemaal heeft meegemaakt, heeft moeten doorstaan. Geloof me op mijn woord: een en al narigheid. Zo veel ellende dat je je gaat afvragen hoeveel leed een mens eigenlijk aankan.

Had ik al verteld dat hij drie jaar ouder is dan ik? Niet veel groter, maar wel een stuk stoerder! Wow, wat een stoere gozer was dat! Maar nu zag ik wat mijn vader met al zijn ervaring waarschijnlijk al meteen had gezien: Jimmy was nog een kind, bang en schichtig. Een kind dat om aandacht riep en dreinend op de weg ging liggen om zijn zin te krijgen.

Vanaf dat moment volgden de gebeurtenissen elkaar zo snel op dat ik later echt héél goed heb moeten nadenken om te achterhalen hoe dat ongeluk in hemelsnaam heeft kunnen gebeuren. En wat ik had kunnen doen om het te voorkomen. Waarom heb ik bijvoorbeeld niet direct mijn brommer gekeerd en hem achterop laten stappen? Waarom heb ik mijn brommer niet laten vallen om naar hem toe te rennen? Waarom heb ik eigenlijk niet met mijn armen gezwaaid om de bestuurders te waarschuwen? Had ik niet beter naar hem moeten luisteren? Met meer interesse? Of meer geduld? Dat vroeg ik me af. En had ik hem niet meteen moeten geloven, vanaf het prille begin? Of juist vaker tegen hem in moeten gaan? Dat had toch ook tot de mogelijkheden behoord? Ik kwam er niet uit.